

Безсмертна Вікторія Ігорівна

асистент кафедри соціальних технологій

Житомирського державного університету ім. І.Франка

Структура управління Центру гендерної освіти Житомирського державного університету ім. І. Франка

Теоретичний аналіз наукових джерел та дослідження практичного стану управління центрами гендерної освіти при ВНЗ дали можливість встановити, що існує протиріччя між відсутністю обґрунтованої стратегії розвитку гендерних центрів України та практичним застосуванням управлінських технологій в їх діяльності, яке зумовлено недостатньою розробкою цієї проблеми в науковій думці. Для здійснення доцільних перетворень необхідно, перш за все, на нашу думку, забезпечити теоретичне вивчення структури управління центрів гендерної освіти при ВНЗ. На сьогоднішній день існує 30 центрів гендерної освіти при ВНЗ України [1], про те всі вони відрізняються за структурою управління.

Розглянемо структуру управління на прикладі Центру гендерної освіти Житомирського державного університету ім. І.Франка (далі – Центр), який було створено у 2007 році. Діяльність Центру здійснюється відповідно до Положення про Центр гендерної освіти при Студентській соціальній службі для молоді Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Метою діяльності Центру є популяризація та розповсюдження гендерних знань, підвищення рівня гендерної культури молоді, стимулювання гендерної самоосвіти, а також інтеграція гендерного підходу у навчально-виховний процес освітніх закладів [2].

Відповідно до Положення Центр очолює директор, який призначається й звільняється із посади за наказом ректора Житомирського державного університету імені Івана Франка. Центр очолює кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальних технологій Олена Леонідівна Остапчук. Відповідно до покладених функціональних обов'язків директорка здійснює наступну діяльність: планує (План роботи Центру на рік); затверджує правила

внутрішнього розпорядку та посадові обов'язки працівників; організовує роботу Центру, координує роботу працівників та волонтерів; контролює діяльність працівників, виконання планів, поставлених цілей та задач; звітує про результати роботи (річний звіт, який входить у звітність Студентської соціальної служби для молоді та науковий звіт кафедри); представляє інтереси Центру в усіх установах, організаціях та державних органах.

У своїй діяльності директорка Центру керує такими структурними підрозділами [3]:

Школа гендерної рівності – тренінговий курс, головним завданням якого є гендерна освіта учасників з метою формування гендерної чутливості особистості та розповсюдження гендерних знань.

Волонтерський загін «Паритет» – добровільне об'єднання осіб, діяльність яких спрямована на безкорисну допомогу тим хто цього потребує, а також спрямована на активізацію життєвої позиції, характеризується соціальною спрямованістю, інноваційністю, адресністю, мобілізованістю, активною громадянською позицією, що особливо важливо у світлі сучасних гендерних перетворень та досягненні сталого розвитку суспільства.

Гендерна бібліотека – зібрання наукової, методичної та періодичної літератури з гендерної тематики.

Аналіз звітної документації директорки Центру дозволяє виділити наступні напрями діяльності [2]:

Науковий: участь в науково-практичних конференціях, підготовка та участь волонтерів у наукових конкурсах з гендерної тематики («Розширення підприємницьких та лідерських можливостей жінок» (м. Київ, 7.10.2015 р.), «Рівні можливості для здобуття професії молодими матерями-студентками у ВНЗ» (м. Київ, 27.11.2015 р.), «Гендерне бюджетування в Україні – результати пілотної роботи та перспективи» (м. Київ, 4.12.2015 р.), «Інноваційні підходи ВНЗ у впровадженні гендерної рівності: в навчанні, дослідженнях, просвіті громади» (м. Черкаси, 25-27.02.2016 р.); Всеукраїнський дистанційний конкурс студентських та учнівських робіт з соціальної

педагогіки, Регіональний конкурс наукових робіт молодих вчених «Гендерна політика очима української молоді» та ін.).

Навчально-методичний: підготовка та публікація навчально-методичних матеріалів (методичні рекомендації: «Підготовка волонтерів до реалізації ідей гендерної рівності» (2009 р.), «Впровадження гендерних підходів у роботу кримінально-виконавчої інспекції» (2009 р.), «Методичні рекомендації з організації та проведення гендерних відео клубів» (2014 р., 2015 р.), «Методичні рекомендації з упровадження гендерного підходу у діяльність закладів позашкільної освіти за місцем проживання» (2015 р.); аналітичне дослідження «Гендерний бюджетний аналіз у сфері охорони здоров'я Житомирської області» (2015 р.).

Організаційний: організація акцій та заходів на гендерну тематику (проведення тренінгів для 4 цільових груп (адміністрація ВНЗ, викладачі та співробітники, які опікуються питаннями позанавчальної роботи зі студентами, студентська молодь, студентки-молоді матері) з планування діяльності та відпрацювання навичок, необхідних для розробки та втілення різних форм ініціативи «Університет, дружній до сім'ї»; щорічний благодійний марафон «Подаруй дитині радість» (збір книжок та подарунків для дітей, які виховуються в інтернатних установах).

Практичний: проведення тренінгів, майстер-класів, навчальних квестів; реалізація соціальних проєктів на гендерну тематику; участь у міжнародних, всеукраїнських, регіональних місцевих стажуваннях, навчальних програмах (проведено серію тренінгів та майстер-класів на тему фінансової грамотності, гендерного бюджетування, особистісної ефективності у межах Центру освіти дорослих; активістками Центру було реалізовано соціальні проєкти: «Соціалізація жіночої студентської молоді, в тому числі і молодих мам» (2009 р.), «Гендерна просвіта молоді Житомирщини» (2010-2011 рр.), «Крок до лідерства» (2011-2012 рр.), «Школа молоді сім'ї» (2011-2012 рр.), «Правова просвіта активістів студентського самоврядування м. Житомира» (2013-2014 рр.); директорка Центру залучена як експертка до реалізації соціальних

проектів: «Природа конфліктів та їх трансформація», «Центр освіти дорослих як платформа розвитку місцевої громади», працює у складі робочої групи з питань політики гендерної рівності та протидії дискримінації у сфері освіти Міністерства освіти і науки України, робочої групи для впровадження в Житомирській області проекту «Гендерне бюджетування в Україні»).

Було проаналізовано структуру управління Центру гендерної освіти Житомирського державного університету ім. І.Франка: Центр очолює директор, який призначається за наказом ректора університету, є структурним підрозділом Студентської соціальної служби для молоді. Додаткових підрозділів Центру належать: Школа гендерної рівності, волонтерський загін «Паритет», гендерна бібліотека. Центр працює за основними напрямками: науковий, навчально-методичний, організаційний, практичний. Вся діяльність Центру здійснюється на волонтерських засадах науково-педагогічних працівників, студентів та залучених спеціалістів. Основну частину колективу становлять волонтери та волонтерки з числа студентської молоді.

Список використаних джерел:

1. Всеукраїнська мережа центрів гендерної освіти ВНЗ [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://gendercenter.net.ua/>
2. Остапчук О. Л. Діяльність Центру гендерної освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка з формування у молоді гендерно-відповідальної поведінки / О. Л. Остапчук // Формування у молоді гендерно-відповідальної поведінки (на прикладі українських ВНЗ) : навчальний посібник / за заг. ред. Н. Світайло. – Суми : Видавництво РА «Хорошие люди», 2013. – С. 95-101
3. Остапчук О. Л. Центр гендерної освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка / О. Л. Остапчук // Вища педагогічна освіта і наука України : історія, сьогодення і перспективи розвитку. Житомирська область / ред. рада вид. : В. Г. Кремінь (гол.); ред. рада тому. : П. Ю. Саух (гол.). – К. : Знання України, 2009. – С. 226–229.